

คู่มือการปฏิบัติงาน
เรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ
ร้องเรียนทั่วไป/ร้องทุกข์

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องร้องเรียนการทุจริตประพฤติมิชอบ ร้องเรียนทั่วไป/ร้องทุกข์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการจัดการข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ทั้งนี้การจัดการข้อร้องเรียนจนได้ข้อยุติ ให้ความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการจำเป็นต้องมีขั้นตอน/กระบวนการ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คู่มือจัดการเรื่องร้องเรียน	๑
หลักการและเหตุผล	๑
ขอบเขต	๒
ประเภทข้อร้องเรียน	๓
การพิจารณาและคุ้มครองผู้ร้องเรียน	๓
คำจำกัดความ	๓
ผู้รับผิดชอบเรื่องร้องเรียน	๔
ขั้นตอนการการจัดการเรื่องร้องเรียน	๕
แผนผังกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์	๗

คู่มือการจัดการเรื่องร้องเรียน

หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะเสริมสร้างสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันเพื่อนำไปสู่เสถียรภาพและประโยชน์สุขโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียน การแจ้งเบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย และเสนอข้อคิดเห็น คำติชม ได้โดยสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย โดยภาครัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือประชาชนผู้เดือดร้อนให้เป็นที่ไปด้วยความเสมอภาค โปร่งใสและเป็นธรรม ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน มาตรา ๕๙ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันรวดเร็ว” และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ หมวด ๗ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน มาตรา ๓๘ “เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อจากประชาชนหรือจากส่วนราชการด้วยกันเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบภายใน ๑๕ วันหรือภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้” มาตรา ๔๑ “ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับคำร้องเรียน เสนอแนะหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการ อุปสรรค ความยุ่งยาก หรือปัญหาอื่นใดจากบุคคลใดโดยมีข้อมูลและสาระตามสมควร ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการให้ลุล่วงไปและในกรณีที่มีที่อยู่ของบุคคลนั้น ให้แจ้งให้บุคคลนั้นทราบผลการดำเนินการด้วย ทั้งนี้อาจแจ้งให้ทราบผ่านทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการด้วยก็ได้ ในกรณีการแจ้งผ่านทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ มิให้เปิดเผยชื่อหรือที่อยู่ของผู้ร้องเรียน เสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็น”

กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ เป็นกลุ่มงานหนึ่งที่มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนของหน่วยงานภายในสังกัดอันประกอบไปด้วยโรงเรียนและกลุ่มงานต่างๆในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยวิธีการบริหารจัดการได้เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการสื่อสารและเครือข่าย เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้สูงสุด จึงได้จัดทำคู่มือการจัดการเรื่องร้องเรียนขึ้นเพื่อให้ประชาชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่สนใจ ได้รับทราบและเข้าใจในการดำเนินการเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนเพิ่มขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและดำเนินการจัดการข้อร้องเรียน ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนและดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อให้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนของหน่วยงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนที่ได้รับจากช่องทางการร้องเรียนต่างๆ โดยกระบวนการและวิธีการดำเนินงานต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓. เพื่อเป็นหลักฐานแสดงวิธีการทำงานที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ พัฒนาให้การทำงานเป็นมืออาชีพ และใช้ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ รวมทั้งแสดงหรือเผยแพร่ให้กับบุคคลภายนอกหรือผู้ใช้บริการให้สามารถเข้าใจ และใช้ประโยชน์จากกระบวนการที่มีอยู่เพื่อขอรับบริการที่ตรงตามความต้องการ

๔. เพื่อเป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนผู้รับบริการได้ทราบถึงกระบวนการจัดการข้อร้องเรียน

ขอบเขต

ใช้เป็นคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานของกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดการข้อร้องเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ โดยผ่านทางช่องทางต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. เดินทางมาร้องเรียนด้วยตนเองที่กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓

๒. ส่งหนังสือ/จดหมาย ร้องเรียน ร้องทุกข์ ทางไปรษณีย์ไปที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ถนนเอเชีย อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๙๐

๓. กล่องรับความคิดเห็น ร้องเรียน ร้องทุกข์

๔. โทรศัพท์ ๐ ๗๗๓๖ ๑๖๕๘

๕. โทรสาร ๐ ๗๗๓๖ ๔๑๒๙

๖. e-mail : rongrean.sr๓@gmail.com

๗. ร้องเรียนผ่านหน้าเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ โดยผ่านลิงค์ด้วย Google Forms <https://goo.gl/forms/iJC๑VQPmcVhuMlFR๒>

๘. หน่วยงานอื่นที่รับเรื่องร้องเรียนของประชาชน เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการรัฐสภา สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์ดำรงธรรม ฯลฯ

ประเภทข้อร้องเรียน

แบ่งเป็น ๔ ประเภท ตามภารกิจและความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ดังต่อไปนี้

๑. ร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน เช่น ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ทุจริตในการเบิกจ่ายเงิน งบประมาณต่างๆ ร้องเรียนการบริหารงานบุคคล การโอนย้าย บรรจุแต่งตั้ง การพิจารณาการเลื่อนตำแหน่งเลื่อนเงินเดือน ร้องเรียนด้านวินัย ร้องเรียนพฤติกรรมชั่วสาวของเจ้าหน้าที่ ความไม่โปร่งใสในการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นต้น

๑. ร้องเรียนการให้บริการ เช่น ร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่ เป็นต้นว่า พุดจาไม่สุภาพ แสดงกิริยาอาการไม่เหมาะสม โยกโย้ไม่อำนวยความสะดวก ฯลฯ

๒. ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และคำชมเชย

๓. อื่นๆ เช่น ครูผู้หนึ่งเยี่ยมสืนชาวบ้าน ฯลฯ

การพิจารณาและคุ้มครองผู้ร้องเรียน

การพิจารณาข้อร้องเรียนและคุ้มครองผู้ร้องเรียนนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๔ กล่าวคือ การส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่หรือโรงเรียนพิจารณาในกรณีร้องเรียนข้าราชการครูนั้น ผู้ให้ข้อมูลและผู้ร้องเรียนอาจจะได้รับความเดือดร้อน ผู้รับผิดชอบพึงระมัดระวัง อย่าให้เขาต้องได้รับความเดือดร้อนจากการให้ข้อมูล หรือจากการร้องเรียนนั้น ซึ่งในเบื้องต้นให้ถือว่าเป็นความลับของทางราชการ เนื่องจากเรื่องยังไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและอาจเป็นการกลั่นแกล้งกล่าวหาให้ได้รับความเดือดร้อนและเสียหายได้ ควรปกปิดชื่อและที่อยู่ผู้ร้อง

หากเป็นบัตรสนเท่ห์ ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

คำจำกัดความ

เรื่องร้องเรียน หมายความว่า เรื่องที่ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสียร้องเรียนผ่านช่องทางการร้องเรียน หรือ เรื่องที่เป็นข่าวทางสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่/ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ผู้ร้องเรียน หมายความว่า ประชาชนทั่วไป ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้เสีย เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรภาครัฐ หน่วยงานเอกชน หรือผู้ที่ได้รับมอบฉันทะให้มาร้องเรียนผ่านช่องทางต่างๆ

เจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ข้าราชการครู ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรทางการศึกษาอื่น ศิษยานิเทศก์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

หน่วยงาน หมายความว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 กลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชาได้มอบหมายให้รับผิดชอบการดำเนินการจัดการและประสานงานเกี่ยวกับการร้องเรียน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ/หน่วยงานเจ้าของเรื่อง หมายความว่า หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการจัดการต่างๆเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนั้น

ผู้บังคับบัญชา หมายความว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ หรือผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ หรือผู้รักษาราชการแทน รวมถึงผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้พิจารณา วิเคราะห์และจัดการเรื่องร้องเรียน

การดำเนินการ หมายความว่า การที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้มีกระบวนการตรวจสอบและมีการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน เช่น การตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง การที่เจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหา การประชุมเพื่อปรึกษาหารือหรือหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ร้อง หรือกรณีมีการดำเนินการทางวินัยตามระเบียบที่กำหนดไว้

ผู้รับผิดชอบเรื่องร้องเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ได้มอบหมายให้กลุ่มกฎหมายและคดี เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการเรื่องร้องเรียน ซึ่งปรากฏตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ที่ ๔๑๑/๒๕๖๑ เรื่องการมอบหมายหน้าที่ให้ข้าราชการรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ของ กลุ่มกฎหมายและคดี สั่ง ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

๑. การส่งเสริมวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๒. การดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๓. การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
๔. การรายงานการดำเนินการทางวินัย
๕. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
๖. งานวินัยลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว
๗. งานด้านกฎหมายและการดำเนินคดีของรัฐ
๘. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย
๙. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนการจัดการเรื่องร้องเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑	เตรียมการบันทึกข้อความเสนอต่อ ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓ เพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียน	ไม่เกิน ๑ วัน	สรุปประเด็นและข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหนังสือร้องเรียนหรือช่องทางอื่นที่ได้รับสรุปนำเสนอประเด็นและข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหนังสือร้องเรียนประกอบการพิจารณา ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓	นิติกร
๒	ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓ เพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียน	ไม่เกิน ๓ วัน	แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อร้องเรียนเพื่อชี้มูลในเบื้องต้น	นิติกรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
๓	ตรวจสอบ/สืบสวนข้อเท็จจริง	ไม่เกิน ๕ วัน	เขียนรายงานผลการตรวจสอบ/สืบสวนโดยมีข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานประกอบพร้อมข้อพิจารณา	นิติกรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
๔	ประชุมสรุปผลการตรวจสอบสืบสวน	ไม่เกิน ๓ วัน	พิจารณาว่าควรยุติเรื่องหรือดำเนินการทางวินัยต่อไปนำเสนอประเด็นและข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ/สืบสวนพร้อมความเห็นของกลุ่มกฎหมายและคดี	นิติกร
๕	เสนอรายงานผลการประชุมคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ พิจารณา	ไม่เกิน ๓ วัน		นิติกร
๖	แจ้งผลการร้องเรียนต่อผู้ร้องกรณียุติเรื่อง	ไม่เกิน ๒ วัน	ทำหนังสือแจ้ง	นิติกร
๗	เตรียมการดำเนินการทางวินัยกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย	ไม่เกิน ๓ วัน	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและมีหนังสือแจ้งผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการสอบสวนตาม กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.๒๕๕๐	นิติกร

๘	สอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง	ไม่เกิน ๙๐ วัน		คณะกรรมการ สอบสวนวินัยไม่ ร้ายแรง
๙	สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง	ไม่เกิน ๒๔๐ วัน		คณะกรรมการ สอบสวนวินัย อย่างร้ายแรง
๑๐	ตรวจสอบจำนวนการดำเนินการ ทางวินัย	ไม่เกิน ๑๐ วัน	ตรวจสอบว่าดำเนินการถูกต้อง สมบูรณ์หรือไม่ เขียนรายงานที่มีทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายพร้อมความเห็นของ คณะกรรมการสอบสวนและ ความเห็นของกลุ่มกฎหมายและ คดี	นิติกร
๑๑	เสนอจำนวนการดำเนินการ ทางวินัยต่อ ผอ.สพป. สุราษฎร์ธานี เขต ๓ พิจารณา	ไม่เกิน ๕ วัน	เสนอรายงานที่มีทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายพร้อมความเห็นของ คณะกรรมการสอบสวน ความเห็นของกลุ่มกฎหมายและ คดี และความเห็นของ ผอ.สพป. สุราษฎร์ธานี เขต ๓	นิติกร
๑๒	เสนอรายงานการดำเนินการ ทางวินัยต่อที่ประชุม อ.กศจ. และ กศจ.สุราษฎร์ธานี พิจารณา	ไม่เกิน ๑๐ วัน	ส่งจำนวนการสอบสวนพร้อมมติ กศจ.สุราษฎร์ธานี ให้ สพฐ. หรือ ก.ค.ศ.พิจารณา	นิติกร
๑๓	รายงานการดำเนินการทาง วินัยไม่ร้ายแรงไปยังสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานหรือ ก.ค.ศ.กรณีวินัย อย่างร้ายแรง	ไม่เกิน ๑๐ วัน		นิติกร

แผนผังการปฏิบัติงานเรื่องร้องเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

